

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

توسّل (۳)

پیامبر ﷺ و اهل بیت علیہم السلام

عنوان و نام پدیدآور: توسل [کتاب] / هیات تحریریه موسسه در راه حق.

مشخصات نشر: قم: موسسه در راه حق، ۱۳۹۸ -

مشخصات ظاهری: ۳۱ ص.

شابک: دوره ۳-۵۰-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۱: ۵-۲۷-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۲: ۴-۲۴-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸

ج ۳: ۸-۴۲-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۴: ۵-۴۳-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۵: ۲-۴۴-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸

ج ۶: ۹-۴۵-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۷: ۶-۴۶-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۸: ۳-۴۷-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸

ج ۹: ۰-۴۸-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸؛ ج ۱۰: ۷-۴۹-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر

مندرجات ۱. توسل چیست؟ و چرا؟ - ج ۲. توسل در قرآن - ج ۳. پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام -

ج ۴. توسل صحیح - ج ۵. راهها و کیفیت توسل - ج ۶. اهل سنت و توسل - ج ۷. وهابیت و

توسل - ج ۸. توسل، بررسی شبهات - ج ۹. آثار توسل - ج ۱۰. توسل در بیان و سیره علما

موضوع : توسل

شناسه افزوده : موسسه در راه حق، هیات تحریریه

رده بندی کنگره : ۱۳۹۴ ت/۹/۶/۲۲۲۶-BP - رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۸ - شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۸۱۳۷۳

نام جزوه: پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام (توسل شماره ۳)

نویسنده: هیات تحریریه موسسه در راه حق

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸ - شمارگان: ۲۰۰۰

شابک (توسل شماره ۳): ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۱۵-۴۲-۸

شابک دوره: ۳-۵۰-۵۵۱۵-۶۰۰-۹۷۸

چاپخانه: سلمان فارسی - مشخصات ظاهری: ۳۱ صفحه

نشانی: قم، خیابان آیت الله مرعشی نجفی (ارم) کوچه ۲۰ - پلاک ۱۰

تلفن: ۲-۳۷۷۴۳۲۲۱ (۰۲۵) - www.darrahehaq.com

سامانه پیامکی پاسخ به سوالات مذهبی: ۱۰۰۰۲۲۲۳۳۳

این جزوه رایگان است. لطفاً پس از مطالعه در اختیار دیگران قرار دهید تا از آن بهره مند

شوند.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	الف) توسل در بیان اهل بیت ﷺ
۸	ب) توسل به رسول خدا ﷺ
۲۳	ج) علت توسل به اهل بیت ﷺ

توسل (۳) / ب

سخن ناشر

با یاری خدای متعال و عنایت اولیای او توانستیم بار دیگر در خدمت فرهنگ نورانی اهل بیت نبوت (علیهم السلام) باشیم. امیدواریم این بار نیز با همکاری شما تجربه موفق گذشته را تکرار کنیم. جزوات مفید و مختصر را در اختیار علاقمندان قرار دهیم و در ارتقاء سطح عقیدتی جامعه ولایی تشیع قدمی کوچک برداریم.

در این روزگار پر سر و صدا آنچه خواهد ماند محتوای متکی بر عقاید حقه و مستند به منابع صحیحی است که بتوان در روز حساب از آن دفاع کرد و دیگر سر و صداها به تعبیر اهل روزگار

ج / پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام

مجازی و خیالی است، هرچند در روز واپسین باید به صورت حقیقی پاسخگو باشند. امیدواریم همه با درک شرایط به استحکام بنیان‌های عقیدتی همت بگماریم.

موسسه در راه حق

الف) توسل در بیان اهل بیت علیهم السلام

می‌توان بیانات راه‌گشای اهل بیت علیهم السلام را مهم‌ترین دلیلی دانست که ما و فرهنگ‌مان را با توسل پیوند می‌زند. بر این مبنا، به بیان روایاتی پرداخته خواهد شد که علاوه بر ضرورت و لزوم توسل به اهل بیت علیهم السلام، مصادیق و روش‌های آن را نیز تعیین نموده است.

۱. جناب سلمان از پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم

چنین نقل می‌کند:

خداوند می‌فرماید: ای بندگان، آیا چنین نیست که چه بسا کسی حاجت بزرگی از شما می‌خواهد و شما حاجت او را بر نمی‌آورید، تا این‌که کسی را که محبوب‌ترین مردم نزد شماست، شفیع قرار می‌دهد؛

آن‌گاه حاجت او را به احترام آن شفیع برمی‌آورید؟ حال آگاه باشید و بدانید که گرمی‌ترین خلق نزد من، محمد و برادر وی، علی و امامان پس از اویند که همان «وسیله‌ی» مردم به سوی من‌اند. اینک هرکسی حاجتی دارد و نفعی را طالب است، یا آن‌که دچار حادثه‌ای صعب و زیان‌بار گشته و خواهان رفع آن است، باید مرا به محمد و خاندان پاکش بخواند تا به نیکوترین صورت حاجت او را برآورم.^۱

۲. ابن شهر آشوب از امام علی علیه السلام نقل می‌کند

که آن حضرت در تفسیر آیه‌ی شریفه **«وَابْتَغُوا إِلَيْهِ**

---

۱. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۲۲، عدة الداعی،

توسل (۳) / ۳

الْوَسِيلَةَ^۱؛^۱ فرمودند: «أَنَا وَسِيلَتُهُ»^۲؛ یعنی: «من وسیله‌ی او هستم».

۳. از حضرت علی بن موسی الرضا ع چنین

نقل شده است: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْأَثَمَةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ مَنْ أَطَاعَهُمْ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ عَصَاهُمْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ هُمُ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَهُمْ الْوَسِيلَةُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ»^۳؛

یعنی: «امامان از فرزندان حسین‌اند. هر کس از

آنان اطاعت کند، از خدا اطاعت کرده است و هر

---

۱. سوره مائده، آیه ۳۵.

۲. محمدحسین طباطبایی، المیزان، ج ۴، ص ۲۶۲.

۳. شیخ عبد علی الحویزی، تفسیر نورالثقلین، ج ۱، ص ۲۶۲.

کس از آنان سرپیچی کند، همانا خدا را نافرمانی کرده است. آنان دستگیره‌ی محکم و وسیله به‌سوی خدایند».

۴. در امالی شیخ مفید به نقل از محمد بن مثنی آمده است: من از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود:

فَمَنْ السَّبَبُ بَيْنَكُمْ وَ بَيْنَ اللَّهِ؛^۱

یعنی: «ما واسطه‌ی بین شما و خدای عزّ و جلّ هستیم».

۵. جابر از امام باقر علیه السلام نقل می‌کند که ایشان

فرمودند: **أَلُ مُحَمَّدٍ هُمْ حَبْلُ اللَّهِ الَّذِي أُمِرَ**

توسل (۳) / ۵

بِالِاعْتِصَامِ بِهِ فَقَالَ ﴿وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾^۱

یعنی: «آل محمد آن ریسمان خدایند که فرموده است: همگی چنگ به ریسمان خدا بزنید و پراکنده نشوید».

۶. اعرابی از رسول خدا ﷺ پرسید که در آیه

﴿وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ﴾ مراد از حبل چیست؟

رسول اکرم ﷺ دست او را گرفت و بر شانه‌ی

حضرت علی عليه السلام گذاشت و فرمود: «يَا أَعْرَابِي! هَذَا

حَبْلُ اللَّهِ فَاعْتَصِمِ بِهِ»؛ این ریسمان خداست، به او

چنگ بزن».

آن اعرابی نیز حضرت علی علیه السلام را در آغوش گرفت و گفت: خداوندا! من تو را شاهد می‌گیرم که چنگ به ریسمانت زده‌ام.

آن‌گاه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «هر که می‌خواهد به اهل بهشت بنگرد، به این مرد نگاه کند.»^۱

۷. علامه مجلسی به نقل از شیخ صدوق، از امام صادق علیه السلام چنین نقل می‌کند: روز قیامت پس از آن‌که بهشتیان به بهشت و دوزخیان به دوزخ ساکن شوند، بنده‌ای هفتاد خریف که هر خریف هفتاد سال است در میان آتش بماند و سپس خدا را می‌طلبد و صدا

توسل (۳) / ۷

می‌زند: «يَا رَبِّ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ لَمَّا رَحِمْتَنِي».

خدا به جبرئیل فرمان می‌دهد او را از جهنم بیرون آورد. آن‌گاه خدا می‌فرماید: آگاه باش، به عزت و جلالت خودم سوگند اگر نبودند کسانی که مرا به حقشان قسم دادی، هرآینه بر مذلت و خواریات در آتش می‌افزودم. ولی بر خودم حتم کرده‌ام هر بنده‌ای مرا به حق محمد و اهل بیتش قسم دهد، او را بیامرزم و از گناهی که بین من و اوست، درگذرم. اینک تو را آمرزیدم و از گناهت درگذشتم. آن‌گاه او را به بهشت می‌برند.^۱

ب) توسل به رسول خدا ﷺ

توسل به پیامبر ﷺ قبل از خلقت، در حیات و پس از رحلت به اجماع پذیرفته شده است. روایات نقل شده در این باره فراوان است. به عنوان نمونه می‌توان به روایات ذیل اشاره نمود:

۱. حاکم نیشابوری از ابن عباس نقل می‌کند که می‌گوید: خداوند به عیسی عَلَيْهِ السَّلَام وحی کرد که به محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ایمان بیاور و به کسانی از امت خود که با وی هم‌عصر خواهند بود، فرمان بده تا به او ایمان بیاورند؛ زیرا اگر محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نبود، آدم را خلق نمی‌کردم و اگر محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نبود، بهشت و آتشی هم نبود. من عرش را بر آب بنا کردم، ولی لرزان بود.

پس روی آن نوشتیم «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ»، سپس آرام گرفت.^۱

بنابر این روایت صحیح نزد بزرگان عامّه، درمی یابیم اضطراب عرش در اوان خلقت با نام آن حضرت برطرف می شود، و می بینیم چگونه شناخت و شفاعت طلبیدن از چنین شخصیتی عظیم به امت های گذشته تعلیم داده می شود.

۲. حاکم از عمر بن خطاب نقل می کند که رسول خدا ﷺ فرمود: وقتی حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ ترک اولی را مرتکب شد، به خدا عرض کرد: «خدایا! به حقّ محمد ﷺ از تو می خواهم که مرا بیامرزی».

---

۱. حاکم نیشابوری، المستدرک علی الصحیحین، ج ۲، ص ۶۱۵.

خداوند به او فرمود: «محمد ﷺ را که هنوز نیافریده‌ام، چگونه او را می‌شناسی؟» حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام عرض کرد: «وقتی مرا با دست (قدرت) خود آفریدی و روح در من دمیدی، سرم را بلند کردم و نام او را دیدم که بر ستون‌های عرش نوشته شده است؛ به همین دلیل فهمیدم که او نزد تو محبوب‌ترین آفریده‌هاست».

خداوند فرمود: «درست گفتی! او محبوب‌ترین است. حال که به او متوسل شدی، تو را بخشیدم. اگر محمد ﷺ نبود، تو را نمی‌آفریدم».^۱

---

۱. حاکم نیشابوری، المستدرک علی الصحیحین، ج ۲، ص ۶۷۲. این روایت را «طبرانی» با این اختلاف نقل کرده که خداوند می‌فرماید: «او از نوادگان تو و آخرین پیامبر است». المعجم الصغیر، ج ۲۰، ص ۸۰۲.

۳. سماعه می گوید: امام کاظم علیه السلام به من فرمود:

ای سماعه، هرگاه به نزد خدا حاجتی داشتی بگو:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ فَإِنَّ لَهُمَا
عِنْدَكَ شَأْنًا مِنَ الشَّأْنِ وَقَدْرًا مِنَ الْقَدْرِ فَبِحَقِّ
ذَلِكَ الشَّأْنِ وَبِحَقِّ ذَلِكَ الْقَدْرِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَفْعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا»؛

«خدایا! از تو درخواست می کنم به حق محمد و

علی؛ که به راستی برای آن دو نزد تو جایگاهی بس

بلندمرتبه و منزلتی بس رفیع است، پس به حق آن

جایگاه و به حق آن منزلت، درود فرست بر محمد و

آل محمد و نسبت به من چنین و چنان فرما [یعنی حاجت خود را بطلب].^۱

۴. از امام عسکری علیه السلام از امیر مؤمنان علیه السلام روایت شده است: برآورده شدن حوائج و استجابت دعاها با توسّل به حق محمد و علی و اهل بیت شان علیهم السلام مشهور و به حدی رایج بوده است که اگر کسی گرفتاریش طول می کشید، گفته می شد گرفتاریش به علّت فراموشی دعا به درگاه خدا با توسل به محمد صلی الله علیه و آله و سلم و آل پاک او، طول کشیده است.^۲

۵. داود رقی می گوید: بیشترین چیزی که از امام صادق علیه السلام در هنگام اصرار در دعا و سوگند دادن خدا

---

۱. شیخ حرّ عاملی، وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۰۲.

۲. مجلسی محمدباقر، بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۱۳.

توسل (۳) / ۱۳

می شنیدم (این بود که خدای عزّ و جلّ را) به حقّ پنج تن؛ یعنی رسول خدا و امیرمؤمنان و فاطمه و حسن و حسین علیهم السلام (قسم می داد).^۱

۶. قاضی عیاض نقل می کند:^۲ منصور دوانیقی در مسجد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم با مالک بن انس مناظره می کرد. مالک به او گفت: ای امیر مؤمنان! در این مسجد صدایت را بلند نکن؛ زیرا خداوند به گروهی، رسم ادب را آموخته است (آن جا که در قرآن می فرماید: ای کسانی که ایمان آورده اید! صدای خود را از صدای پیامبر فراتر نبرید و در برابر او بلند

---

۱. شیخ حرّ عاملی، وسائل، ج ۷، ص ۹۷.

۲. قاضی عیاض، الشفا بتعريف حقوق المصطفى ج ۲، ص ۴۱.

سخن مگویید [و دادو فریاد نکنید].^۱ چنان که گروهی را این گونه ستوده است؛ (در آن آیه که می فرماید: آنها که صدای خود را نزد رسول خدا ﷺ کوتاه می کنند، همان کسانی هستند که خداوند دل هایشان را برای تقوا خالص نموده است و برای آنان آمرزش و پاداش عظیمی است!^۲)

(و در آیه دیگری خداوند) گروهی را نکوهش کرده و فرموده است:

---

۱. ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَ

لَا تَهْجُرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ﴾؛ سوره حجرات، آیه ۲.

۲. ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُغْضَبُونَ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ

اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ﴾؛ سوره حجرات، آیه ۳.

توسل (۳) / ۱۵

[ولی] کسانی که تو را از پشت حجره‌ها بلند
صدا می‌زنند، بیشترشان نمی‌فهمند.^۱

(مالک ادامه می‌دهد) حرمت رسول خدا ﷺ
در حال ممات (پس از مرگ) مانند حرمت رسول
خدا ﷺ در زمان حیات ایشان است.
پس ابوجعفر منصور به آیات قرآن گردن نهاد و
خطاب به مالک گفت: ای اباعبدالله! رو به قبله بایستم
یا رو به رسول خدا ﷺ؟

مالک به او پاسخ داد: چرا از او روی بگردانی؟
حال آن‌که ایشان در روز قیامت وسیله تو و وسیله
پدرت آدم عَلَيْهِ السَّلَام برای روی آوردن به درگاه خداست.

---

۱. ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾.

رو به قبر ایشان کن و از او طلب شفاعت کن تا شفاعت او نزد خداوند پذیرفته شود. (زیرا) خداوند می‌فرماید: «وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا»^۱.

«و اگر ایشان هنگامی که به خود ستم کردند به نزد تو آیند و از خدا طلب آمرزش کنند و پیامبر هم برای آنها استغفار کند، خدا را توبه‌پذیر و مهربان می‌یابند».

در این نقل، توسل به پیامبر ﷺ، رو کردن به قبر آن حضرت، رعایت ادب کامل نزد قبر ایشان و

توسل (۳) / ۱۷

دستور به زیارت آن حضرت و نیز توسل به ایشان، به صراحت بیان شده و مالک بر این نکات تأکید می‌کند.

۷. بیهقی و ابن ابی‌شیبہ از مالک الدار نقل می‌کنند که در زمان عمر خشک‌سالی شد. مردی نزد قبر پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ آمد و گفت: «ای رسول خدا! برای امت خود نزد خداوند طلب باران کن، این امت هلاک شدند».

رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به خواب او آمد و فرمود: «پیش عمر برو و به او بگو که باران خواهد آمد و سیراب می‌شوید...»^۱.

---

۱. بیهقی احمد بن حسین، دلائل النبوة، ج ۷، ص ۴۷؛ ابن عبدالبر یوسف بن عبدالله، الاستیعاب، ج ۲، ص ۴۶۲. به گفته

طبق این روایت، آن حضرت در برزخ از درخواست صحابی آگاه است. بنابراین درخواست از پیامبر ﷺ برای طلب باران و غیر آن جایز است؛ همان‌گونه که در زمان حیات ایشان جایز بود.

۸. ابن جوزی با سند خود از ابوبکر بن مقری نقل می‌کند: من به همراه طبرانی و ابوالشیخ در حرم رسول خدا ﷺ بودیم. گرسنگی بر ما اثر کرد. تا موقع غروب صبر کردیم. آن‌گاه نزد قبر رسول اکرم ﷺ آمدم و عرض کردم: «ای رسول خدا! گرسنه‌ام». همین را گفتم و رفتم. ابوالقاسم (طبرانی)

ابن حجر سند این روایت صحیح است. ابن حجر عسقلانی، فتح الباری، ج ۲، ص ۴۹۵. حافظ ابن کثیر، جامع المسانید، ج ۱، ص ۱۲۳. سیف در الفتوح نقل می‌کند کسی که این خواب را دید، «بلال بن حارث مزنی» از صحابه رسول خدا ﷺ بود.

توسل (۳) / ۱۹

به من گفت: «همین جا بنشین؛ یا می میریم یا برایمان غذا می رسد».

ابوبکر مقری می گوید: من و ابوالشیخ خوابیدیم؛ اما طبرانی نشسته بود و به چیزی خیره می نگریست. ناگهان دیدیم که شخصی در را زد. دو غلام نیز به همراه او بودند که هر یک سبدی پر از غذا در دست داشت. ما نشستیم و از این غذا خوردیم. گمان می کردیم بقیه غذا را با خود خواهند برد؛ اما غلام غذا را گذاشت و برگشت. وقتی دست از خوردن کشیدیم، آن سید به ما گفت: «به رسول خدا ﷺ

شکوه کرده‌اید؟ من در خواب آن حضرت را دیدم که به من دستور دادند تا برای شما غذا بیاورم»^۱.

۹. ابوالخیر اقطع می‌گوید: وارد مدینه شدم و پنج روز در این شهر ماندم؛ اما به دلیل تنگدستی هیچ نخوردم. نزد قبر رسول خدا ﷺ آمدم و به ایشان سلام کردم و به آن حضرت عرض کردم: ای رسول خدا! من میهمان تو هستم. آن‌گاه دراز کشیدم و پشت قبر خوابم برد. در خواب، آن حضرت را دیدم که علی بن ابیطالب عليه السلام پیشاپیش آن حضرت حرکت می‌کرد. علی عليه السلام آمد و به من گفت: بلند شو! رسول

---

۱. سمهودی علی بن عبدالله، وفاء الوفاء، ج ۴، ص ۲۰۰؛ شیخ یوسف نبهانی، رد شواهد الحق من الاستغاثة بسید الخلق، ص ۲۴۰.

توسل (۳) / ۲۱

خدا ﷺ آمده است. من هم برخاستم و پیشانی آن حضرت را بوسیدم. رسول خدا ﷺ تکه نانی به من داد. من نیمی از آن را خوردم؛ اما وقتی بیدار شدم نیمه‌ی دیگر نان هنوز در دستم بود.^۱

از مجموع این آیات و روایات، درستی و مشروعیت توسل حتی در نزد اهل سنت اثبات می‌شود.

بعد از روشن شدن درستی و اهمیت توسل در قرآن و روایات، باید به مطالب مهمی در همین راستا

---

۱. سمهودی علی بن عبدالله، وفاء الوفاء، ج ۴، ص ۲۰۰؛ شیخ یوسف نبهانی، رد شواهد الحق من الاستغاثة بسید الخلق، ص ۲۴۰.

۲۲ / پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ

پرداخت. توسل به اهل بیت ﷺ چرا از میان
نمونه‌های توسل، اهمیت بیشتری دارد؟
در بخش بعد به این پرسش پاسخ داده شده
است.

ج) علت توسل به اهل بیت علیهم السلام

از امیر مؤمنان علیه السلام نقل شده است: «نَحْنُ بَابُ اللَّهِ وَ بِيُوتُهُ الَّتِي تُؤْتَى مِنْهُ»؛^۱ «ما باب الله و خانه‌های او هستیم که از طریق آن، ورود (به درگاه الهی) میسر می‌شود».

همچنین حضرت علی علیه السلام درجایی دیگر می‌فرماید:

«أَبَى اللَّهُ أَنْ يُجْرِيَ الْأَشْيَاءَ إِلَّا بِالْأَسْبَابِ»؛^۲

---

۱. ابن شهر آشوب، مناقب، ج ۲، ص ۳۴.

۲. صفار محمد بن حسن، بصائر الدرجات، ص ۶، ح ۱ و ۲، ص ۵۰۵، ح ۲؛ مجلسی محمد باقر، بحار الانوار، ج ۲، ص ۹۰، ح ۱۴ و ۱۵؛ ج ۲، ص ۱۶۸، ح ۱.

«خداوند از این که اشیاء جز با وسائل به جریان بیافتد
ابا می کند».

باید برای حرکت به سوی خداوند، وسیله جست.
ساز و کاری که خداوند در عالم قرار داده، به اراده او
منتهی می شود. وسیله و خواسته ما هم باید با این
مسیر تناسب داشته باشد؛ بنابراین اگر ما که در کنج
بی خبری، یعنی دنیا هستیم، بخواهیم بدانیم که
خواست خداوند چیست، باید نزد اهل بیت علیهم السلام رفته و
خواست آنها را جويا شویم.

قندوزی در ینابیع المودّة از کتاب مودّة القربی از
علی علیه السلام روایت کرده است؛ که آن حضرت فرمود:
رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: امامان از فرزندان من
هستند، کسی که آنان را اطاعت کند خدا را اطاعت

توسل (۳) / ۲۵

کرده است. و کسی که آنان را نافرمانی کند خدا را نافرمانی کرده است. اینان دستگیره محکم و وسیله به سوی خداوند عزّ و جلّ هستند.^۱

پیامبر ﷺ فرمودند: کسی که بخواهد به من توسل بجوید و برای او در نزد من عمل نیکی باشد، که به خاطر آن در روز قیامت شفاعتش کنم، پس باید با اهل بیت من ارتباط داشته باشد و باعث شادی آنها شود.^۲

---

۱. احقاق الحق، ج ۱۳، ص ۷۵ از ینابیع المودة، ج ۲، ص

۲. احقاق الحق، ج ۷، ص ۱۷۵ از مناقب خوارزمی، ص ۲۹۶.